

Overleven als Gort in Frankrijk

Ilja Gort

LEESFRAGMENT

Ilja Gort

Overleven als Gort in Frankrijk

GORT
PUBLISHERS

4e druk 2023
3e druk 2013
2e druk 2007
1e druk 2006 (foto-editie)

© 2023 Ilja Gort, Gort Publishers, Amersfoort
© 2013 Ilja Gort, A.W. Bruna Uitgevers
© 2006/2007 Ilja Gort, Tirion Uitgevers

ISBN 9789083343211
NUR 447

Dit boek is eerder verschenen met de ISBN's 9789043909501,
9789044970128 en 9789400503021.

Omslagontwerp: Ilja Gort & Caroline d'Hollosy
Vormgeving: Caroline d'Hollosy

GORT
PUBLISHERS

www.gortpublisers.nl www.chateaugort.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotografie, scan, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gort Publishers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Dit boek is gedrukt op papier dat het kenmerk van de Forest Stewardship Council (FSC) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Een flink deel van de grondstof is afkomstig uit bossen en plantages die worden beheerd volgens de regels van FSC. Van het andere deel van de grondstof is vastgesteld dat hiervoor geen houtkap in de laatste resten waardevol bos heeft plaatsgevonden. Daarom mag dit papier het FSC Mixed Sources-label dragen. Voor dit boek is het FSC-gecertificeerde Munkenprint gebruikt. Dit papier is 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt en wordt geleverd door Arctic Paper Munkedals AB, Zweden.

Voorwoord

Wij hebben het idee dat we besluitvaardig aan het stuurwiel van ons lot draaien en zodoende ons leven in een vaste richting dwingen.

Een begrijpelijke misvatting. Eerder lijkt het alsof wij zo hard mogelijk achter een op hol geslagen paard aan rennen, dat met wapperende manen en kletterende hoeven in blinde galop over de kasseien dendert. Schuimvlokken waaiend van haar briesende lippen, de verbroken leidsels nutteloos achter zich aan slierend. En wij hobbelen daar hijgend en puffend achteraan.

Over dat soort ongrijpbaarheden handelt dit vervolg op mijn eerste boek *Leven als Gort in Frankrijk*, geschreven in 2004. De in dat debuut beschreven euforie bleek in een later stadium een keerzijde te hebben die ik niet had voorzien.

Daarover schreef ik twee jaar later dit vervolg, dat ook de schaduwkanten van het bezitten van een château in Frankrijk belicht.

Zeven jaar later (in 2013) heb ik dit boek uit 2006 herschreven. Daarbij kon ik zo af en toe een opwellend traantje maar ternauwernood bedwingen, want in die zeven jaar was er veel veranderd. Niet alleen is er sprake van gerijpt inzicht en een gewijzigd leefpatroon, maar ook van een nieuwe levenssituatie.

Gelukkig schoot ik ook regelmatig in de lach, maar tijdens het herschrijven heb ik steeds getracht de oorspronkelijke sfeer in dit boek te behouden. Door mijn jonghondenenthousiasme was die sfeer hier en daar behoorlijk belabberd omschreven, maar in plaats van mij vol schaamte in mijn zwaard te storten, heb ik

de oorspronkelijke onbesuilde schrijfstijl slechts bescheiden gecorrigeerd. Ik heb voor ogen gehouden dat de spontane verwoering in dit boek onbeschaafd diende te blijven zodat het tijdsbeeld dat eruit oprijst zo puur mogelijk overeind zou blijven.

In de loop der jaren is ook de naam van ons Château de la Garde veranderd. In 2010 doopten we het om tot Château La Tulipe. Elf jaar later, in 2021, kwam mijn zoon Klaas officieel in het bedrijf en besloten we ons te gaan toeleveren op de productie van lekkere, duurzame wijn. We namen afscheid van onze merken La Tulipe en Slurp en kozen voor een toepasselijke naam: Château Gort & Gort. De Fransen hebben moeite met de uitspraak, maar wij zijn er trots op.

Santé!

Introductie

Dit gaat over het mooiste land ter wereld. Frankrijk.

‘Jammer alleen dat er zoveel Fransen wonen’, komt daar dikwijls achteraan.

Niets evenwel, is minder waar. Het zijn juist die Fransen, die het smaakbepalende element vormen. Huizen van driehonderd jaar oud met pittoresk verveloze luiken, woeste bossen, kabbelende beekjes, breed uitwaaiierende rivieren en schilderachtige ruïnes. Dat, en de rommelige, achteloze Franse levensstijl, geeft juist die romantische sfeer aan Frankrijk waar wij in Nederland zo verzot op zijn.

Stel je voor dat Frankrijk bevolkt zou worden door Hollanders!

Meanderende rivieren zouden worden afgestoken tot kaarsrechte kanalen, huizen zouden blinkend in de verf staan en schilderachtige ruïnes zouden acuut gesloopt worden. Zo zouden wij dat aanpakken. Een gebouw dat ook maar ietsje vervallen is, hoort immers direct te worden afgebroken; daar kan een kantoorpand staan.

Nee, zonder Fransen geen Frankrijk. Alleen, communicatie tussen Frankrijk en de rest van de wereld is moeilijk, zo niet onmogelijk.

Fransen zijn schizofreen

Maak niet de fout te denken dat Parijzenaars Fransen zijn. Dat zijn namelijk Parijzenaars. Parijs beschouwen zij als de spil van de wereld. Het gehele overige Franse land is La Campagne. Een lap totaal oninteressant, braakliggend terrein, welks bestaan alleen wordt gerechtvaardigd doordat je er het weekend doorbrengt in je tweede huis. Daarna reis je terug naar de echte wereld. Zij die La Campagne bewonen zijn simpelmannen wier aanwezigheid met milde tolerantie en licht onbegrip wordt geduld. Ze kunnen nuttig zijn als er een lampje kapot is of er anderszins iets moet worden gerepareerd.

Er is dus Frankrijk en er is Parijs; twee totaal verschillende naties die op een onbegrijpelijke manier tegelijkertijd verenigd en gescheiden zijn.

Het wonderlijke is dat deze tweedeling zich zo diep in de Franse volksaard heeft geëetst, dat zij zich in de loop der eeuwen ook in de Fransen zelf heeft genesteld. Niet verdeeld over twee bevolkingsgroepen, de ene helft arrogant en de andere joviaal, nee, deze twee uitersten zijn verenigd in iedere Fransman. De hooghartige edelman en de warmbloedige bourgondiër, twee zielen in één borst. Normaliter zouden twee zulke tegenstrijdige karakters elkaar vechtend in de haren vliegen, maar het bizarre feit doet zich voor dat zij in de Franse zielenborst als geliefden ineenvloeden.

Deze emotionele verscheurdheid tussen arrogantie en broederlijke liefde maakt de Fransman voor ons totaal onbegrijpelijk. Schrik niet als je in een winkel naar een paar batterijtjes vraagt en de eigenaar begint zich plotseling te gedragen als de Zonnekoning

zelf. Op een toon alsof hij een met marterbont afgezette mantel draagt, ontkent hij zonder ook maar een spoor van twijfel het bestaan van het type batterijtjes waar je naar vraagt. ‘Nee, die zijn er niet. Nooit van gehoord ook. Au revoir, monsieur.’ En zonder je nog een blik waardig te keuren, wendt hij zich van je af om zich weer aan zijn bezigheden te wijden.

Wat daar aan de hand is? Die man hééft die batterijtjes gewoon niet. En daar schaamt hij zich voor. Hij wil namelijk niets liever dan je ter wille zijn. Vraag naar iets wat hij wél heeft en hij bloeit op. Verandert op slag in een gul lachende Sinterklaas en haalt alles uit de kast om je maar zo goed mogelijk te kunnen bedienen. Geeft je de beste wensen mee voor thuis en biedt je nog net niet zijn dochter aan.

Fransen geven niet om geld

Als je wat langer onder Fransen vertoeft, zul je na enige tijd bemerken dat van hun twee kanten, de zonzijde met straatlengtes de overhand heeft. Je zult erachter komen dat zij warmbloedige, hartelijke en gastvrije levensgenieters zijn, wier sterkste eigenschap is dat zij faliekant ontkennen dat er zoiets zou bestaan als TIJD. Het idee alleen al.

Nee, langdurig kletsen, urenlang lunchen en nimmer eindigend dineren. Want de Fransman wil eigenlijk maar één ding: met familie en vrienden aan een lange, ruim voorziene tafel onder het lommerrijke gebladerte van een dikke plataan zitten en de hele middag lang onbekommerd eten en drinken.

Pas als, na een uitgebreid plateau de fromages, tegen het einde van de dag het gekwinkeleer van de vogels overgaat in het luie getjirp van de krekels, mag de lunch als beëindigd worden beschouwd. Nog even een zwak wipje in de hooiberg en daarna tevreden in slaap sukkelen onder een wat afgelegen boom. Voilà, la Vie Française.

Hoe anders gaat dat bij ons in Holland: money, money, money! Time is money! In onze nijvere handelsnatie op het kruispunt der wereldzeeën rolt men als lemmingen over elkaar heen, in de jacht op zo veel mogelijk slijk der aarde.

In Frankrijk niet. Want, hoe gek dat ook klinkt, Fransen geven niet om geld.

Mannenspeelgoedwinkel

Het heeft vannacht geregend. Er staan plassen in de straat. Maar deze verse ochtend staat een stralende zon aan een strakblauwe hemel.

‘Texas Taxi! Les taxis aux petits prix!’ Uit de speakers die aan de lantaarnpalen zijn aangebracht, wijst een fluwelen Franse damesstem ons op de voordelen van een lokaal taxibedrijf. Nadat de stem enige tijd kirrend heeft uitgeweid over de kwaliteiten van deze onderneming, volgt een accordeonmuziekje. Als het verstorven is, komt de fluwelen stem terug. Dit keer om op zinnenstrelende wijze onze aandacht te vestigen op een hondenkapsalon.

Terwijl ik mijmer of verleidelijke damesstemmen onder geluidsvervuiling vallen, zie ik in een etalage aan de overkant een vrouw zitten. Geen pop, maar een goedgevulde, blonde dame. Ze draagt iets te krappe westernkleding die overvloedig met glimmertjes is bezet. Een witte cowboyhoed met een rand van fluffy roze dons maakt het af. Achter de etalageruit zit ze rechtop in een witte plastic tuinstoel. Een futloos neerhangende vitrage onttrekt haar deels aan het oog van het winkelend publiek. Voor haar mond houdt ze een kloek model handmicrofoon. Haar lippen bewegen en een deel van een seconde later vlinderen haar woorden uit de speakers boven mijn hoofd. ‘Texas Taxi! Les taxis aux petits prix!’ Achter haar zit een kanariepiet in een kooi braaf stil te wezen.

Omdat zij de enige is in de verder verlaten winkelstraat, steek ik over en tik op de ruit. Ik druk de bladzij die we in het hotel uit de gele gids hebben gescheurd tegen het glas en vraag naar het

omcirkelde adres. Ze antwoordt met de microfoon nog voor haar mond en op dezelfde sensuele wijze als voorheen echoot de route naar onze bestemming via de speakers door de hele straat: ‘Tout droit. Première à gauche. Première à droite. Rue Madeleine. Bonne chance ...’ Het adres klinkt opeens als een erotische instructie.

Gelukkig hoeven we niet op nummer 69 te wezen.

Gelijktijdig ontwaren mijn zoon Klaas, net veertien geworden, en ik het langverwachte uithangbord. Chasse & Pêche. Bij het zien van de in gotische letters aangebrachte woorden alleen al, maakt zich een lichte opwindning van ons meester. Want wij weten wat er schuilgaat achter deze onschuldige pui. Een magazijn gevuld met geweren, pistolen, revolvers en allerlei andere, in Nederland streng verboden, slag-, steek- en schietwapens.

Vanwege het dodelijke karakter bestaat dit soort winkels in Nederland niet. In Frankrijk vind je er in elk stadje minimaal één. Gretig inspecteren we de etalage. Klaas wil graag een mes. We hebben dus een spijkervast excuus om deze mannenspeelgoedwinkel binnen te gaan.

Met respectvolle schroom duwen we de deur open en drenten naar binnen. Het ontwapenende klingelbelletje boven aan de deur staat in schril contrast met het krijgszuchtige interieur. Onder de indruk betreden we een ruimte die gedomineerd wordt door griezelig echte etalagepoppen gehuld in camouflagekleding en zwarte bivakmutsen, opgezette everzwijnen en posters met bloedstollende oorlogstaferelen. De muren zijn bedekt met rekken vol jachtgeweren, in vitrinekasten blinken samoerai-zwaarden, boksbeugels en werpmessen.

Ik wil dusdanig graag professioneel maar tegelijk onschuldig overkomen, dat ik de neiging moet onderdrukken te gaan fluiten. Gelukkig zijn we de enige klant. De eigenaar achter de toonbank, een gebruikte vijftiger met zachtglanzende ogen en twee toefjes muisgrijs haar ter weerszijden van zijn kale hoofd, kijkt ons over de rand van zijn hoornen leesbril welwillend aan.

‘Bonjour monsieur,’ groet ik. ‘Mogen we even rondkijken?’
‘Mais naturellement, ga uw gang...’

Klaas heeft vrijwel direct zijn keuze bepaald. Tussen een breed aanbod Rambo-zaagtanddolken heeft hij zijn oog laten vallen op een dolkmes van afschrikwekkende afmetingen, waarvan het vlijmscherpe lemmet lang genoeg is om onbekommerd de strijd aan te gaan met een uitgehongerde tyrannosaurus rex.

‘Zou je dat nou wel doen, jongen?’ vraag ik bezorgd. ‘Zou je niet liever zo’n mooie, handgemaakte Laguiole? Kijk ’ns naar dat handvat, walnotenhou, prachtig...’

Maar hij is onvermurwbaar.

Als ik na een verloren discussie op het punt sta om mij met het aan te schaffen dodemansmes naar de kassa te begeven, klingelt het belletje. Een zware vrouw van onbestemde ouderdom schommelt naar binnen. Ze draagt grijze wollen sokken in scheefgelopen geruite pantoffels en een korenblauwe omajurk met een grijs ruwwollen vest erover. Haar haar hangt in een lange, vettige, grijze vlecht op haar rug. Ze gaat gebukt onder een volle boodschappenmand waaruit een bos prei en een paar stokbroden steken. Ze wordt gevolgd door een klein, gedrongen mopshondje met een rimpelige platte snuit, alsof het in volle vaart met z’n gezicht tegen een brandkast is aan gelopen.

De eigenaar kijkt op van zijn bezigheden en begroet haar met een glimlach. ‘Bonjour madame...’

De aankoop van zo’n groot glanzend dolkmes blijft toch een beetje een heimelijk soort daad. Om onder het oog van zo’n onbedorven landvrouw open en bloot tot aanschaf van een dergelijk nietsontziend wapen over te gaan, heeft ontegenzeggelijk iets, tja, hoe zal ik het zeggen. Iets indiscreets. Alsof je betrappt wordt met een stapel pornoboekjes.

‘Ik wacht wel even tot die mevrouw weg is,’ fluister ik tegen Klaas. En met een joyeus gebaar wend ik me naar de vrouw: